

UJ CIMBORA

KÉPES GYERMEKLAP

[Nyuszikám!... kis nyuszikám!]

1937. ÁPRILIS

1.

V. ÉVFOLYAM

10. szám

MEGJELENIK HAVONTA HÁROMSZOR - SZERKESZTI: FERENCZY LÁSZLÓ MARCELLA
SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL: CLUJ, STR. BARON L. POP No. 5. - TELEFON: 6-87.

APRÓSÁGOK TARKASÁGOK

Jól jegyezd meg!

Itt van, itt a jó levegő!
Nyisd ki neki ablakodat!
Azért jön, hogy erősítsen.
Tárt karokkal vígan fogadd!
Feszítsd ki a tüdőd, melled!
És az áldást szívd magadba!
Frissítse fel a véredet,
S ha kicsiny vagy, nőjj meg nagyra!

Kertészkedjünk kis cimborák.

Lengyelke vagy másképp kassai rózsa latinul Tagetis. Van — egy közel méter magasra növe nagyvirágú, tiszta sárga fajtája s egy alacsonyabb, kis virágú bordó sárga színű fajtája. Igénytelen, nem nagy utánjárást kívánó virág. Magva szürkés-fekete, hosszú szálkaszerű.

Petunia. Kellemes, illatos színes virág. Illatát különösen este árasztja szét. Virága olyan, mint a hajnalkáé, töleseralakú. Március—áprilisban vetendő, előzőleg palántázandó, csak azután ültetendő szét. Magva olyan, mint az oroszlánszájé. Mákszemnyi, gömbölyű, fakófekete

Pillangó virág. Latinul: Cosmea. Méter, másfélméterre növe bokros virág. Április—májusban vetendő, a szabadban, egyenesen a helyére Magva hosszúkás barna színű, szálkaszerű.

Ne felejtsetek el kis cimborák a „Zizi“ c. meseoperett előadását!

Hol lesz? Az Al. Davila (Magyar) Színházban.

Mikor? Április hó 8-án, délután 5 órakor.

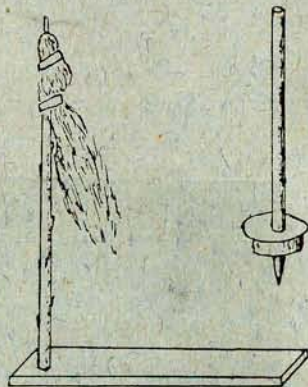
Rendes helyárak!

Páholy 210 lei. Zenekari ülés 78 lei.
I. r. Zsölye 68 lei. II. r. Zsölye 58 lei.
I. r. Támlásszék 50 lei. II. r. Támlásszék 40 lei. III. r. Támlásszék 30 lei.
Alsóerkély 30 lei. Felsőerkély 25 lei.
Állóhely 15 lei.

Mindnyájatokat szeretettel várunk!

Játék is, rajz is.

Kedves Gyermek! Megcsináltatok-e már a kis malacot? Azóta talán már meg is nőtt úgy-e? Igen? No akkor most le is ölhetitek. Estére vendégeket hívunk a friss aprólékra. De kösüsk ki, hogy, amíg a férfiak a koibászt töltik, az asszonyok és leányok hozzanak guzsalyt és orsót s fonogassanak. De nehogy tétlenül

üljön valaki, készítsetek ti is egy-egy guzsalyt és egy orsót a fenti rajz szerint. Keressetek egy rossz zsindelet, vagy egy fadóbox-darabot, vágjátok szépen le, hogy ne legyen nagyon széles, de egyforma legyen végig. Arra fúrjatok egy lyukat — ha van — fúróval, ha nincs a bicska hegyével. Csak vigyázzatok, nehogy a kezetekbe menjen a bicska! Ha meg van, vegyetek egy arasznyi vesszőt, hegyeztetek meg s erősítsétek bele a kifúrt deszkácskába. Szerezzetek egy kis gyapjút s azt kössétek fel cérnával a vessző szabad végére s kész a guzsaly, vagy rokka.

Ámde fanni így még sem lehet, csináljunk hát egy orsót is. Kérjétek édesanyátoktól egy üres cérnakarikát. Vágjátok azt türelemesen a közepén ketté s ha sikerült, az egyik felébe dugjátok egy félarasznyi vesszőt, úgy, hogy a vessző a karika ép fele felől menjen be a lyukba. Ezzel kész az orsó is.

Aztán kezdjétek meg a fonál készítését.

Találós Kérdések.

Mit nem mondott meg soha senki?

(Hogyan lehetetlen?)

Egy házban lakik négy úr, se eget se földet nem látnak, míg ki nem szabadulnak. Mi az?

(A föld?)

Föltámadott, – Föltámadunk!

Föltámadott az Úr a sziklasírból;
 Hogy Jézus: Isten, ez tagadhatatlan! —
 Leszállt az égből, trónusát feledve,
 Itt élt, közöttünk, szolgálai alakban...
 A szent Szegénység s Munka öltönyében
 Szeretni nagy példát adott;
 Megölte Őt a dölyf, a vak gonoszság;
 Aztán — feltámadott!

Föltámadunk mi is, ha őt követjük,
 A napsugárnál szebben, fényesebben;
 A Kőszál őrzi ezt a szent tanítást,
 Szívemnek így nincs semmi kétes ebben...
 Most céltáblája gúnynak, elmeélnék
 E nem hiába várt napunk...
 Mi hallgatunk az anglyaltrombitákig,
 S akkor — feltámadunk!...

Földes Zoltán.

Husvét ünnepe falun.

Ira: Simon Sándor.

Kisütött immár az áldott nap. A hosszú tél után megjött a tavasz. Vele jött az ébredő tavasz legszebb ünnepe a husvét.

Embert, állatot kicsal a meleg napsugár. Az öreg gazda is kint ül házanépével a kapu előtt. Van elég gömbölyű homokkő, amit a ház előtt folydogáló patak gurított le, a házbeli faragott székek is kikerültek az utcára. Vendég van a kapuban. Afféle beszélgető vendég. Bent a házban ajtó-ablak nyitva, a tavaszi huzat viszi ki a bennszorult téli, dohos levegőt.

Az öreg gazda is kinn ül házanépével a kapu előtt

Az utca mozgalmas. Itt is, ott is nyikognak a kútgémekek. Pajkos, vidámkedvű legények öntözik a kútra indult leányokat. Van sikítás, szaladás, jóízű, szívből jövő, egészséges nevetés!

A kisebb legénykének szelidebb formában végzik a husvét másodnapi kötelességet. Ők rózsavizes üvegecskével járnak a kis leányos házakat. Az öntözésért virág jár a kalap mellé.

Az apróbbak is megindultak. Husvétrá kapott új ruhájukban, új eszima és kalapban

büszkén feszítenek. Gondosan szorongatják kezükben a ritkaszővésű vászonnal lekötött rózsavizes üvegeket, amelyeket olykor-olykor tisztza kútvízzel higítanak fel.

Mit bánják azt a rózsaszálakat!

Kettes-hármas csoportokban keresik fel a leányos házakat. Elmondják öntöző ver-süket:

*Azt hallottam kora reggel, —
 hogy e kedves háznál,
 Hajladozik, illatozik
 egy szép rozmaringszál.
 Nehogy kiszáradjon,
 menten idejöttem,
 Hogyha megengedik,
 akkor megöntözöm!*

Amint illő komolysággal megtörtént az öntözés, a piros tojásokat előhozzák a mosolygó „rozmaringszálak“. Némelyiknek már egész tarisznyára való piros tojása van.

A kis híd alatt vígan esöregedez a hegyi patak kristálytisza vize. A hidon piros-tojás-próba folyik. Az öntöző fiúk koccintgatják össze a piros tojásokat: amelyiké eltörik, vesztett. „Szagos lesz az utca merre járok“ éneklük a jókedvű legények.

Nem a rózsavíz illata, hanem az erdő felől lengedező tavaszi szellő, a fakadó rügyek illata az igazi, amely betölti vidámsággal, jókedvvel a lelket s teremt igazi ünnepi hangulatot.

Az életreébredt, feltámadott természet illatos sóhaja teszi kedvessé, vidámmá a husvét szép ünnepét.

Szerencse fel!

Ifjúsági regény. — Irta: Horváth Sarolta.

(4-ik közl.)

A kokolyzáson felül következik a füves rész. De olyan apró a fű, hogy még legelőnek sem jó, mert az állatok nem laknak jól vele.

Bizony, alaposan elfáradtak útasaink, amíg idáig eljutottak. Kétezerkétszáz méter magasságban voltak. Nem messze tőlük, egy védett völgyben, megpillantották a menházat és már előre örültek a nagyszerű pihenésnek, ami ott várt rájuk. A forró nap ellenére is hideg szél fúj mindig odafent, úgy, hogy csakhamar előkerültek és vállra kerültek a kabátok. Vidám hangulatban fogyasztották el az ebédet s azután elmerültek a táj szépségében. Várakozással eltelve nézegettek a hegy-csúcsok irányába, ahová délután, 1—2 órai pihenés után számítottak felmenni. Addig megnézték a háló helyüket a gerendákból épült menedékházban és elhatározták, hogy másnap mindnyájan megnézik a nap felkeltét.

Mielőtt a fehérbóbitás csúcsra indultak volna, mindnyájan meleg kabátkát vettek magukra, mert bár a csúcs alatt háromszáz méternyire még nyár van, de fenn, a büszke magasságban alig olvad el augusztusban néhány napra a hó, Domi úgy ugrált az első csomó hó mellett, mint egy kis bárány. Legszívesebben küldött volna haza öt testvérének egy marékka, hogy lássák, hol jár ő, amíg testvérei a meleg elől a folyó hűvös hullámaiba menekülnek. De, mint mindent, a havat is megszokták és csakhamar kitágult szemmel álltak meg a legmagasabb csúcs tetejének krátterszerű mélyedésében. Ott nem volt hó. De olyan volt, mint egy régen kialudt tűzhányóhegynek a kráttere. Talán néhány ezer évvel ezelőtt igazán vulkánikus volt ez a vidék. Hiszen a völgyben lévő nagymennyiségű kőszén is azt látszik bizonyítani. Aztán a várostól tizenkét kilométernyire fekvő, most már szünetelő bányatelep is biztosan a vulkánikus hegyektől kapta nevét.

Ilyenféle gondolatok keringtek a fiúk fejében, míg a hideg szél pirosra nem csípte fülüket, orrukat és kezüket. Akkor hagyták el csak a bámulást és indultak a mérnök vezetésével a tengerszemhez, amely lejjebb, a fenőkkel körülvett völgyben terült el. Itt is áhítattal álltak meg, úgy nézték a csendes vizet, amely százféle titkot rejt magában. A víz síma, mint a tükör és átlátszó, mint a kristály. Talán nincs is benne élő állat. Jutka óvatosan jegyezte meg, hogy ez a tó biztosan a tengerrel van összefüggésben a földalatt. A fiúk jóízűen kacagtak ezen a megjegyzésen, mert ők tudták már, hogy a hegyeken oly bőven fakadó források összefolyásából keletkezett ez a hegyi tó és semmi oka nincs rá, hogy a neve miatt

összefüggésbe hozzák a tengerrel. Először is nem nagyon mély, másodszor pedig nem sós, harmadszor pedig, mindig egyformán áll a vize, nincsen ár és apály, ami mind tapasztalható lenne, ha összeköttetésben lenne a tengerrel.

Szerettek volna megfürödni a vízben, de — amint kezeikkel érezték, — olyan hideg volt, mint a jég. Így hát visszaindultak, hogy a menház gerendás szobájában álmra hajtsák fáradt fejüket.

Másnap Zoli ébredt fel elsőnek és sietve ébresztgette a társaságot, mert az égalja erősen pirosodott már. Mindnyájan felsiettek a csúcsra és teli tüdővel szívták magukba a balzsamos havasi levegőt. Majd megjelent az első halvány sugár az ég alján. A hó szípkákzni kezdett, rózsaszínű, zöld, smaragd, kék és vörös színekben.

Jutka szólalt meg elsőnek. Arra kérte Domit, hogy most már szedjen havasi gyopárt, nehogy elfelejtkezzenek róla, mert anyuka nagyon várja otthon. Szedtek is csakhamar egy óriási bokkrétát. Majd otthon óvatosan megritkítják a közepét és lepréselik. Olyan szép alakja lesz, mint egy csillag. A bársonyos szirmokból majd Domi is visz haza, hogy lássák, milyen magas hegyeken járt. Mert havasi gyopár, ebből a nagy fajtából nem található minden pár száz méteres domboldalon.

Vidám nótaszóval indultak hazafelé. Az ott szerzett benyomások soha el nem multható emlékeivel fiatal, fogékony szívükben.

IV.

Bóli vezér vára.

Jutka szomorúan maradt otthon. Ugyanis ma vitte Harmati bácsi a fiúkat a barlangba. De most az egyszer a kislányt nem vitte magával; azt mondta, hogy nagyon sötét, szűk helyeken fognak mászkálni, ami nem kislányoknak való mulatság. Így Jutka beleegyezett s mikor a fiúk átadták neki a bánatüző csokoládét, némileg megvigasztalódva olvasta a kert egyik sarkában, árnyas fák alatt a Domitól kapott meséskönyvet.

A mérnök bácsi és a három fiú pedig ment, mendegélt. Most nem voltak úgy felszerelve, mert a barlang csak négy kilométerre van a várostól, még hegyet sem kell mászni hozzá. Csakhamar elhagyták az aszfaltos várost és a vasúti sínek irányában haladtak tovább. Félórai jó menetelés után megérkeztek a kis állomáshoz, amellyel szemben lejtős út

vezet a barlanghoz. Néhány rövid kanyar, kisebb, nagyobb szikla és már fenn vannak a dombtetőn, ahonnan lenéznek a zuhogó patakba. Körülbelül nyolevan-száz méterrel alattuk rohan a bővizű patak. A patak folyásával szemben hatalmas, tömör sziklahegy áll. A pataknak valamikor más lefolyása volt, de egy hegyomlás következtében irányt változtatott. Így került a sziklával szembe. A sziklaóriás állt mozdulatlanul. Biztosan azt gondolta magában, hogy az a hitvány kis víz, amely még csak nem is folyó, mit csiklandozza az ő lábait? De a kis patak lankadatlanul morzsolta, törte, vágta a kemény sziklát, amíg az lassan engedelmességni kezdett. Mind nagyobb, mélyebb üreg keletkezett az áttörhetetlennek látszó sziklafalon s az otlakók egyszer csak azt látták, hogy a két-háromszáz méter vastagságú, vas-erősségű sziklafalat teljesen átfurta egy olyan kis patak, amely még egy malom kerekét sem tudná elhajtani. Hány évszázad munkája kellett hozzá, nem tudni. De a barlang megvan és egy ősrégi rablóvezér után „Cetatea Boli“-nak (Bóli vára) nevezi mindenki.

Ide jöttek most a fiúk, hogy megnézzék a híres Bóli vezér várát, amely az egész vidéket rettegésben tartotta hajdanában. Lassan ereszkedtek le a meredek oldalon és megvizsgálták kívülről a barlang száját. Hatalmas, mint egy középkori vár kapuja. A patak már sokkal kisebb, mint régen volt, úgy, hogy nem terül el a

barlang egész talaján, hanem kanyarogva folyik, hol a közepén, hol a bal-, hol a jobboldalán. Így aztán az út is hol jobbra, hol balra kanyarog, ahogy a víz szeszélye kívánja. Most már karfás hidak vezetnek át egyik oldalról a másikra minden újabb kanyar után, úgy, hogy fiaink lámpásaikkal óvatosan, de mégis elég gyorsan haladhattak előre. Persze a mérnök bácsi vezetett, egy-egy helyen óvatosságra intve őket. Itt-ott mély lyukak, magas sziklasztalok, a sziklafalban tekervényes folyosók tüntek elő. A fiúk, mint afféle sok kalandorregényt olvasott gimnázisták, minden kis mélyedésben titkot, kalandot sejtettek. Borzongva gondolták, milyen gyönyörűség lenne, ha ők hárman minden kis nyílást, minden mélyedést alaposan megvizsgálhatnának. Ki tudja, tán még kincsekre is bukkannának?

A barlang közepe táján kiszélesedett terem van, amelynek félkör alakja olyan, mintha régi rablók gyűlésterme lett volna. A mai világ modern emberei kirándulások idején karbid-lámpákkal megvilágítják és a nagy meleg elől idejönnek táncolni. Természetesen nagyon kell ügyelniök a táncoló fiataloknak, mert, egy vigyázatlan mozdulat és ismeretlen mélységű patakba zuhanhatnak. Igaz, hogy ott halálukat nem igen lelik, de a hideg fürdő, a kis zúzóadások és az ijedség könnyű betegséget szerezhet nekik.

(Folytatjuk.)

Dr. Kopasz kalandjai.

16.

Irta és rajzolta: Nagy Kató.

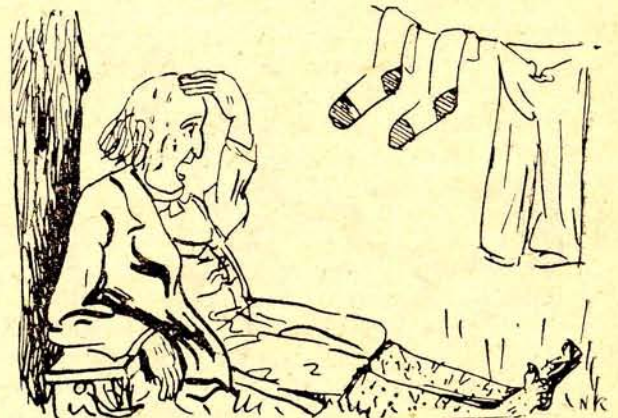
17.

Elhatározták tehát, hogy a beteg agyvelőt kicserelik a fogoly ember agyával. Dr. Kopasz persze hiába tiltakozott, a majom doktorok éppen olyan könyörtelenek voltak vele szemben, mint annak idején ő volt a rokonaikkal. Hiába

tiltakozott, kiabált, az orangutánok rá sem hederítettek. Az asszisztensek nagyon durván kezelték, hiszen már úgy sem él soká... Dr. Kopasz minden erejét összeszedte, hogy kötelékeiből megszabduljon. Hátravetette a fejét és...

beleverte fejét a fába és felébredt. Először azt sem tudta, hogy mi történt, hol van, mit csinált? De amikor meglátta a fán lengeni megszáradt

ruháit, hamarosan rájött, hogy az egész csak egy rossz álom volt. A kínokat pedig nem dr. Kroáksz és a majomdoktorok okozták, hanem a közeli hangyaboly lakói.

Takarítás a szobában.

Torna mese.

Ügyes kislány volt ám Incifinci Jutka. Csak az a baj, hogy ezt nem mindenki tudta. Bár, aki ismerte, mindenki szerette. Édesanyja szavát ő meg nem vetette. Reggel anyja után legelsőnek ébredt, *kiörzsölte szemét s fogott öltözéshez. Nyújtózkodott jobbra, nyújtózkodott balra.* Nem lustaság miatt, tudta ez jó torna. Aztán három-négyszer *végigfutott a szobán,* majd meg a *mosdás jött,* végezte szaporán. Ej de pompás is az a jó hideg friss víz! Melege van tőle, de meg jó kedve is. *Táncre* áll a lába fényes jókedvébe, még pedig *csárdásra* azon melegébe.

De ám reggelizni hívja a mamája. Tudja, a kislánya azt meg is szolgálja. Lám *meghajtja magát,* úgy, amint az illik, *apának s anyának s ki ott reggelizik.* Külön *nagymamának,* külön *nagyapának, nagynéni, nagybácsi,* majd *keresztapának.*

— No most kisleányom — mondja a jó mama — jön a takarítás, dolgozni fogunk ma. Fuss csak a seprüért, hozd ide szaporán, korán végzi dolgát, *ki felkel jó korán. Sepregetés jobbra, sepregetés balra,* ha találsz *gombot, tűt, tedd fel az asztalra. Ujra sepregezzünk, széjjel-nézegezzünk, derékkal forduljunk, hátra is keressünk.* Ej de sok a szemét! No de itt a lapát,

egy kis hajladozás, jobbra, balra nem árt, majd újra felállunk. Így volt ez máskor is, meg mindig minálunk.

*Térdeljünk? Álljunk fel! Meg újra térdeljünk. Hogy tán elfáradtunk? Ilyet ne képzeljünk! De nini, szememmel itt-ugyan mit látok? Pókháló a falon, lányok szégyen rátok! Nosza ide Jutka, jó nagyot ugorjunk, pókhálót a falon biz egyet se hagyjunk. Itt is egy, ott is egy, ugye mily könnyen megy? Három! négy! jól megnézd! van-e csak egy is még. Hát a padló mily foltos? Mit mondana a boltos? Kefe kell, kefe ám, *keféljünk* csak szaporán! Egy-kettő, egy-kettő! Kihajtott a rózsátó! Hopp! Hopp! Hopp! Hopp! Egy kis légy, Jutka mostan ügyes légy. *Fuss ide, fuss oda,* ez a kis légy nem csoda. *Hess! hess! hess! kifelé,* nem ide a kép mellé. Ejnye ni, tovább száll, a zongorán meg nem áll. Most meg a magasba! szükség van a porrongyra. *Rázzad csak, rázzad jól. Mi lesz még itt ó! ó! ó!**

Nó végre kirepült, egy bokorra települt.

Hajahaj! Hajahaj! *Sóhajtsunk* csak, nincsen baj. S hogy nincs itt már a légy, *lélegzetet hosszan végy. Egy, kettő, három, négy, lélekzetet hosszan végy.*

László Marcella.

Dr. Kopasz kalandjai. 18.

Boldogan kapta magára ruháit s amennyire csak fájós lábaitól kitélt, sietett haza. De bezegg most aztán vigyázott arra, hogy hová lép. S amikor egy mocsár mellett vezetett el az útja, vigyázott nagyon nehogy rátaláljon lépni Brekekex király apró rokonaira.

19.

A rettenetes álmot soha sem felejtette el dr. Kopasz. Ő az állatok kegyetlen kínzója egészen megváltozott. A részvétlenküli kísérletezőből megértő gyógyító lett. Egyforma szeretettel és

megértéssel enyhítette az emberek és állatok szenvedéseit. Az emberek áldották, az állatok pedig szerették. Lelke nyugalommal és megelégedéssel telt meg, valahányszor estéenként Borenbukk a vállára szállt s Eulália a szeretettől elcsukló hangon feléje rikácsolt. Miközben szeliden

simogatta őket arra gondolt, hogy ha most kerülne megint a békák országába, akkor Brekekex király biztosan a békalencse rend nagykeresztjével tüntetné ki.

Tavaszi kép, tavaszi gond falusi háznál.

Úgy van biz' a, tavaszodik
s a tyúknépség apadozik...
Maholnap az udvaron már
csak a kakas, ha kapirgál.
A tyúk-nénik hárman, négyen
kotlanak most, de egy fészken.
Állj melléjük, már kirregnek —
a fele se tréfa ennek.
Nósz! elő kosár, láda:
mindeniknek lesz gazdája.
... A szobában ahány szeglet
— költő-tyúktól népesebb lett.
Huszonegy nap... fészekülő,
ha azt vesszük — nem nagy idő.
Méla csendben üldögélnek,
enni, inni ritkán kérnek.
... Fészkelődnek anyás gonddal,
forgatnak is okkal-móddal
s ím, csak egyszer: kottyint, csipp benn!
Élet indul, Uramisten!
Pici csőrük kalapácsol:
elég lesz már a rabságból!
Igy csipognak és egy reggel:
Nekik már a fészek sem kell!
Kotló néni boldog mostan,
hol egy morzsa, szem — ő ott van;
nyomában a selymes csibék...
... Ezt magukról ők sem hívék.
Ide futnak, oda futnak —
repsni, nő... azt is tudnak.
Nyüzsgés, forgás, sokadalom,
az öröme jó alkalom.
Hetyke is rá most tyúkmama!
... Mennyi mindent mond a szava!
Oktat nevel, int és korhol,
íjeget is olykor-olykor...
(S az apróság ezt mind érti,
mint okos „nő”, felnőtt „férj”...)
Öt perc múlva koravének:
Aludjunk is anyú kérlek!
... Szoba közép? — Hát oda ül,
az apróság alája gyűl...
elöl hátul szárnyak iránt,
akad ott hely: ép a kívánt!
Nyolc-tíz percig hinyi-hunyda:
Úgy alusznak, mint a bunda!

(Kotló néni nagy, mint véka,
mert sok láb a támasztéka.)
Egyik-másik fel-felcsipog.
Mama hunyva tollászni fog...
Majd csendesség, megint álom...
De hó! — Ezt én nem komálom! —
Előbúvik egyik éber;
jobbra tekint, balra néz el...
oldalt is kiáll vagy kettő...
Szervusz alvás! — ez rettentő!
S mely elől áll, akár egy pap,
a mamája csőréhez kap.
A többi is előbúvik
nagy álmosan, mint a kuvik.
Van ásitás, lábnývítás... és...
Mindez tetsző és parádés.

*

Kevertet, te, gyermek, hamar!
... Ott az étel, de... mind' kapar...
Bár szemernyi az eledel:
Mama — csőrből aprózza fel.
... Tocsognak a vízben bezzeg!
és hát — meg is betegesznek.
Mért? ... kár nélkül nincsen haszon
sopánkodik a gazdasszony;
feje is zúg napok tellén:
Csak fű legyen kinn a telkén
— Zöldre csapja ki a hordát!
(Fegyelemre olyan formát...)
Baj volt eddig, de lesz új! bú:
leskelődik szarka, varjú...
Háj, háj! beste... s egyéb átok...
hordjátok el az „irhátok”!
— Hová egyszer oda kapnak,
Ottan csibék nem maradnak!
... Patkány, görény, később „lép fel”,
ha kiadós' lesz a „tétel”.
Végül van még két ellenség:
— Számolni ezzel is tessék —
Négy lábú s kétlábú róka...
kártevésük már nem ritka!
S ami mindezt még túléli,
annak nyakát kés metéli.
... S aki eszi paprikásként —
rá se gondol: — Lehet másként!?

Bartha István.

Tavaszi dal.

Az Uj Cimborának írta: Móráné Ősz Rózsa.

Megjött már a fecske, megjött már a gólya,
A háznak, mezőnek kedves vidítója.
Itt van a szép tavasz, zöldben áll határ,
A tó partján lépked már a gólyamadár.

Mennyi szépre, jóra tanít a példája,
Ha tél jól is telik, tavaszt alig várja,
Megtalálja, meg az árván hagyott fészket,
Honnan kelepelve messze, messze nézhet.

Lehet más országnak gazdagabb határa,
De nekem legdrágább szülőföldem tája.
Ha mostoha néha néktek itt az élet...
Mégis ezt a hazát jel ne cseréljétek, el ne

felejtsetek!

Tatár hidja.

Írta: Benedek Elek.

A Rika erdejében is sokat tanyáztak a tatárok. Mindegyre meglátogatták a szegény vargyasi népet, mert Várghis volt legközelebb a Rika erdejéhez. A falu népe rendszerint az almási barlangban húzódott meg, a tatárok pedig, ha nagyobb magyar sereg közeledett Várghis vidéke felé, a Rika erdejében leselkedtek, mely abban az időben sűrű rengeteg volt.

Csala vitéz halála után egy Marczel Gergely nevű székely ember lett a nép vezetője. Ez a Marczel Gergely azt mondta egyszer a népnek:

— En már megúntam az örökös bujdokolást, egy életem, egy halálom, többet a faluból ki nem mozdulok.

A falu népe felbuzdult a Marczel beszédén és egy szívvel-lélekkel elhatározták, hogy többet nem menekülnek, bevárják a tatárokat a faluban.

Hiszen alig határozták ezt el, már jött is a hire, hogy közelednek a tatárok. Nosza, talpra állt az egész falu népe, férfiak, asszonyok, kapával, kaszával, vasvillával, fejszével, kinek amije volt, úgy várták a tatárokat. Hát csakugyan jöttek a tatárok, vezette Rabsán, a vezérük, fekete paripán. De a vargyasiak nem szaladtak meg, bátran mentek Marczel Gergely s a felesége után, mert a bátor asszony nem maradt el a férje mellől: együtt vezették s együtt lelkesítették a népet. Éppen a falu hidján ütközött össze a két csapat szörnyű nagy erővel. Úgy hullt a

tatár a hidról a patakba, hogy egyszerre csak megakadt a víznek folyása. De a vezérrel, Rabsánnal, bizony nem birtak. Kard volt mind a két kezében s úgy vágott jobbra-balra, hogy nem tudtak közelébe jutni. Marczel Gergelynek is kard volt a kezében, de csak egy kard s nem ült lóháton, mint Rabsán, így nagynehezen jutott közelébe Rabsánnak. De abban a pillanatban, amikor éppen kardját Rabsánra emelte, egy tatár keresztüldöfte a lándzsájával.

Marczel Gergely nem zuhant a földre, mert a felesége összeszedte minden erejét, felfogta estében, aztán ölébe kanta, úgy szaladt vele haza s ott az urát lefektette, de az ura már szólni sem tudott, csak nézte-nézte, hosszan nézte az asszonyt s a nézésében benne volt a kérés: Hagyj engem, ne törődj velem, eredd vissza, bátorítsd a népet.

Az asszony sírva csókolta meg urát, azután megragadta a kardját, kirohant a házból, messziről kiabálta:

— Rajta, rajta, ne féljeteK, mindjárt jön az uram is!

Éppen abban a pillanatban ért a hidhoz, amikor Rabsán át akart ugratni a hid tulsó végéhez. Am a ló megijedt az asszony villogó kardjától, leugrott a hidról, belefordult a megáradt patakba s belefulladt Rabsánnal együtt. A hidat, ahol ez történt, Tatár hidjának hívja a varghasi nép, az utcát meg, amelyen a tatárok a faluba jöttek, Rabsán utcájának.

Ahogy ifjú munkatársaink írnak...

Négylevelű lóhere.

Írta: **gróf Béli Margit.**

A hold ezüstös fénye négy kis alvó gyermek fején siklott tova.

Az egyik kis szőke nyugtalanul fordult meg, aztán felült és nagy, kék szemével belebámult a holdba: „Laci, te ajszozj?” súgta sejtítve, a mellette levő ágyban alvó kis fiúnak. „Igen!” — felelt vissza egy álmosan elnyújtott hangocska. „Én nem tudok aludni, mejt mind ajja gondolok, hogy mi lesz holnap...”

A túlsó ágyacskában Laci nagyot ásított, aztán visszafelelt: „Én is már alig várom, holnap megyek először életemben vonaton... De most aludj, mert nagyon álmos leszel és nem fogsz tudni felkelni holnap reggel, akkor pedig itt hagyunk téged.” Erre a fenyítésre a kis szőke hamar piros paplana alá bujt és még csak annyit mondott: „Jócsakát.”

Másnap mind a négy kis csöppség nagy lázban égett. Márta a babáját öltöztette, Laci a lepkefogóját csomagolta be, Palkó kicsi fekete kutyáját, Bellót keféltette, még a pólyás Ági is fölfogta kis eszével, hogy itt valaminek történnie kell, mert piei kezeivel izgatottan elkezdett hadonászni és csodálkozó szemekkel nézegetett jobbra-balra.

— Na, gyermekeim, készen vagytok? — kérdezte Zentayné, a gyermekek anyja, belépve a gyermekszobába. — Az autó már itt van, amely minket kivisz az állomásra.

Nemsokára elkészültek mindnyájan és boldogan ültek fel az autóbá. Már ahogy ülni tudtak attól a sok bőröndtől az autóban.

A pályaudvarra megérkezvén, kiszálltak a szép taxiból. Rögtön ott termett egy hordár és a megjelölt vonatba szállított a csomagokat. Szörnyű tolongás volt és bizony a kis Ági keservesen kezdett sirni. Palkó az édesanyja ruhájába fogódzott, Laci és Márta az apjuk karjába kapaszkodtak. Végre érkezett a „kis” család a vonatba, egy szép vörösbársonyos fülkében telepedtek le. Alighogy leültek, már el is indult a vonat. Először lassan, azután pedig mind gyorsabban és gyorsabban ment. Zentay elővette újságját és kényelmesen elterpeszkedve olvasott. Zentayné a kis Ágit tartotta ölében, aki nagyon el volt foglalva, mert hüvelykujját szopogatta. Palkó és Laci mindent tüzetesen átvizsgáltak a fülkében: a világítást, fűtést, a vészféket, az ablakot meg a hamu tartót. Márta pedig az ablakon nézett ki.

Egy óra múlva megszólalt Zentay papa: „Én azt gondolom, hogy ideje lenne ebédelni.” A gyerekek is ezen a véleményen voltak. Rövid idő múlva jóízűen falatoztak. Mikor elköltötték ebédjüket, kényelmesen elnyújtóztak az anyjuk által elkészített fekhelyeken.

Nemsokára megint fürgék és jókedvűek voltak. Palkó ugrott fel elsőnek, odaszaladt az ablakhoz, majd elragadtatva kiáltott fel: „Nézd, Laci, milyen édes kicsi szamáj van ott a mezőn! Hogy kéne nekiünk egy ilyen.” „Bizony”, — bólintott Laci. „Hogyha majd jók lesztek, — szólott közbe Zentay papa, — akkor nektek is veszek egy ilyen.” „Jaj, be jó lesz, jaj be jó lesz, már alig várjuk” — ujjongott a két gyerek.

Már alkonyodni kezdett, amikor Zentay felállt, felvete kabátját, levette a hálóból a bőröndöket és azt mondta: „Készüljete, mert nemsokára megérkezünk.” A vonat lassabban és lassabban haladt, míg végre nagyot zökkenve, egy kis állomáson megállt. A gyermekek hamar kiugráltak, utánuk apa és anya. Az állomáson egy pár álmos hordár ballagott fel és alá. A papa rögtön odakiáltott egyiknek: „Hé, hordár!” Egy öreg bajuszos ember fürgén a vonathoz szaladt, a fülkéből kiemelte a csomagokat, feltette a kocsira és egy pengővel megelégedetten tova állott.

Zentay gazdag földbirtokos, gyönyörű házat építtetett lakhelyétől, a fővárostól távol eső birtokára és azzal a szándékkal jött ide, hogy itt töltsse el a nyarat családjával együtt.

(Folytatjuk.)

Mondókák.

szabadtéri játékokhoz, cicefogóhoz, vagy más futós játékokhoz.

Egyedem, begyedem, tengertánc,

Hajdú sógor, mit kívánsz?

Nem kívánok egyebet,

Csak egy darab kenyeret.

Inc-pinc, te vagy kint!

*

(Idegenszerű, de ősrégi kiolvasó):

Egyedem, begyedem, cikk-ondárom,

Óder, föder dum in dárom,

Óc, fóc, kender kóc

Áni — fáni — ruf!

*

Keringő bába, bújj a kamrába,

Szedd ki a szilbát, hányd el

A magját — guggolj le!

Eszperantó nyelvtanfolyam

Vezeti: **Kormos Jenő.**

(Folytatjuk a szógyűjtést. Tanuljátok meg alaposan az alanti szavakat. Utána fordítás rész jő.)

formi = alkolni, képezni	jen = im, íme, tessék
frunto = homlok	kombi = fésülni
okulo = szem	alporti = vinni (valakihez)
orelo = fül	vizaĝo = arc
kvin = öt	antaŭo = előrés, valaminek az eleje
sento = érzék	buŝo = száj
vidi = látni	aŭ = vagy (kötőszó)
organo = szerv	aŭdi = hallani
perdi = elveszíteni	maĉi = rágni, őrlni
blinda = vak	ŝultro = váll
surda = süket	marŝi = menni
lango = nyelv (testrész)	tuŝi = érinteni
dento = fog (testrész)	feliĉa = boldog
persono = személy, az, aki...	poŝo = zseb
paroli = beszélni	tranĉi = vágni
muta = néma	serĉi = keresni
flari = szagolni	ŝranko = szekrény
kuŝligi = összekötni	szokni = kutimi
kolo = nyak	kirándulni = ekskursi
brusto = mell	vonat = vagonaro
ventro = has	szekér = veturilo
dorso = hát	saját = propra
koro = szív	kapu = pordego
pulmo = tüdő	beszélgetni = paroli
stomako = pyomor	szabó = tajloro
brako = kar	gyakran = ofte
kruro = lábszár	dicskedni, kérkedni = fanfaroni
mano = kéz	hazudni = mensogi
piedo = láb	hiba = eraro
finĝro = ujj	folyton, állandóan = konstante
labori = dolgozni	dolgozat, feladat = tasko
grava = fontos	úr = sinjoro
precipe = kivált, ki-váltkép	tanító = instruisto
demando = kérdés	teljesen = tute
krajono = irón, ceruza	
inko = tinta	
sorbi = felszívni	

Humor.

A télen történt, hogy amikor egy este hazamentek Ildikóék, egy kis cicát találtak a lépcsőn meghúzódva.

— Anyukám, engedjük be őt is, fázik szégyenke, — kérte Ildikó anyuskáját.

— Ne féj kiesikém, a cica nem fázik, bundája van, — felelte a mama.

Mire Ildikó leszólt a cicának:

— Vesd hát le cicuskám a bundádat, hogy engedjenek be téged is.

Kis szindarab anyáknapjára.

Szereplők: Miska és Endre 8—10 év körüliek.

MISKA (*szirva jön*): Büm, büm, büm! Nem, azért sem leszek jó ezután. Nekem soha se ad édesanyám azt amit kérek. Most narancsot akart adni, nekem pedig cukor kell. Az este narancsot kértem és tejet kellett innom. Hát nincs igazam, mikor azt mondom, rossz az én édesanyám?

ENDRE (*jön vidáman*): Mi az Misu barátom? Hogy mondhatasz olyat, hogy rossz az édesanyád?!

MISKA: Persze, hogy rossz, te nem tudod! (*Sir.*)

ENDRE: Tudom, hogy neked javadat akirja, de Te mindig nyalakodni akarsz. Édesanyád tudja mi válik a javadra.

MISKA: Te Endre úgy beszélsz, mintha a nagyok pártján lenne, pedig ők a kicsiket mindig csak bosszantani akarják. Vagy Te kapsz cukrot, amik r kérsz?

ENDRE: Dehogyan kapok. Én örülök, ha az én anyácskám kenyeret tud adni nekem, azért is annyit kell fáradsnia.

MISKA: Furesa! Eddig erre nem is gondoltam.

ENDRE: Mit gondolsz honnan van az a sok minden, ami nekünk, gyermekeknek kell?

MISKA: Hát az Isten adja!

ENDRE: Igazad van, de szüleinknek meg kell érte dolgozni, még pedig fáradságos munkával.

MISKA: Most jut eszembe, anyám este mindig azt mondja: „Olyan fáradt vagyok és fiacskám te mindig nyafogsz, ahelyett, hogy jó fiam lennél“.

ENDRE: Ugye? Belátod mily bánatot okozol édesanyád szívének?

MISKA: Te mindig szót fogadsz?

ENDRE: Igyekszem jó lenni, szót fogadni.

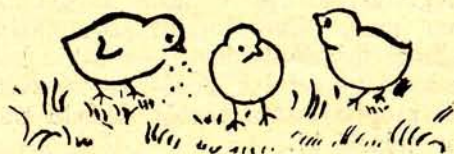
MISKA: Na én is úgy teszek. Mégis jobblesz a narancsot elfogadni, mint nem kapni semmit! Hisz én járok rosszul, ha nem fogadok szót anyámnak.

ENDRE: Látod, most mondtál igazat! Ha nem fogadjuk anyánk jó tanácsát, haszontalan ember válik belőlünk.

MISKA: Én pedig becsületes ember akarok lenni!

ENDRE: Én is! Fogadjuk meg hát ezután mindig édesanyánk szavát.

Bilkay Gizella.

MARCELLA NÉNI POSTÁJA

Lederer Éva II. g. ot. Nem érzel magadban bátorságot és képességet a szerepléshez, inkább más irányú dolgok érdekelnek. Ez egyáltalán nem hiba. Minden embert más és más dolog érdekel s ez így is van rendjén. Azonban segíten szívesen segitel a rendezésnél. Mindenesetre itt is lehet tevékenykedni. Virágmagvakért jöjj majd be valamelyik délután 5–6 óra között. Az eszperantó nagyon érdekel. Kérdezed Kormos Jenő bácsitól, hogy mondják eszperantóul az és és is szócskákat. Nos az és = kaj, az is = ankau. — **Szász Laci és Olga.** Már régen vártam a leveleket, no végre, hogy megjött! A rejtvényfejtést ti is megkedveltétek s a legutóbbi keresztrejtvénynek külditek is a megfejtését. A kezdet minden esetre biztató két kis cimborá! — **Papp Kató** II. g. ot. Leveled a küldött fényképpel együtt megkaptam. Most már mind a hármatokat ismerlek. A bemutatkozó levél sorra kerül annak idején.

Teleki Dezső. Amint időm lesz, az előadás lezajlása után, azonnal írok mindenről. — **Móráné Ősz Rózsa.** A lapot még az elmúlt évben megindítottuk címére. Csodálkozom, hogy nem kaptam egy számot sem. Munkái — a megfelelők — rendre-rendre közlés alá kerülnek. — **Bártha István.** A „Mesemondó Bálint” és a gyermektörténetek inkább a Magyar Nép-nek felelnek meg, mint az Uj Cimborának, ezért azokat át is adtam Gyallay főszerkesztő úrnak. — **Földes Zoltán.** Levelét megkaptam. Látogatását várjuk. **I. Dénes Palika IV. el. o. t.** Nagyon régen írtál, Palikám. De tudom, hogy sok szomorúság volt nálatok. No, a jó Isten lassan mindent jóra igazít. A rejtvényed a sorsoláson résztvesz. Írj majd hosszabb levelet is. Édes jó apádat s édesanyádat melegen üdvözlöm. — **Márk Annuska III. el. o. t.** Leveledben a következőket írod: Mint az Uj Cimborá hűséges olvasója, én is mindig vágytam arra, hogy nekem is üzenjen valamit Marcella néni. S most a Szerkesztő néni eltalálta a gondolatomat, amiért bálás kézesókomat küldöm. De azt is kitalálta Marcella néni, hogy csakugyan a bátorságomon múlt, hogy eddig nem írtam. No, remélem kis

Annuskám, hogy ezután nem fog hiányozni a levélíráshoz a bátorságod. — **Petrovay Szabolcs IV. el. o. t.** Beteglátogatóban voltam nálatok. Bizony inkább örültem volna, ha egészségesen találalak. De remélhetőleg hamar elmulik majd a betegséged. Sajnálod, hogy emiatt nem szerepelhetsz a „Zizi” darázsai között. No majd máskor kis cimborá. A rejtvény megfejtést a rovatvezetőnek átadtam. — **Gróf Degenfeld Anny III. el. o. t.** Legügyesebb s legszorgalmasabb kis kertészünk vagy. húsvéti ajándékképpen küldtünk is neked virágmagvainkból, hogy az idén is kertészkedhess. — **Keményffy Zoltán VII. el. o. t.** Ugy érezted, hogy neked is kötelességed bemutatkozni. „Nevem Keményffy Zoltán — írod — a silimeghiui (sülelmedi) ref. iskolába járok. Az Uj Cimborát azóta ismerem, amióta Horváth Sarolta néni tanít bennünket. Szeretem is. Szép elbeszélések, mesék, versek vannak benne. *Adja Isten, hogy minden gyermek, aki magyarul tud, olvashassa országunkban ezt a kis újságot.* — **Koncz Rózsá VII. el. o. t.** „Én is mindig olvasom az Uj Cimborát. Nagyon sok szép mese van benne. Húsvétra egy olyan szindarabban szerepelünk, amelyet az Uj Cimborából tanultunk. Nagyon szép lesz a darab” — olvasom leveledből Koncz Rózsika. Örültem a levelednek, de különösen annak örültem, hogy olyan jól és helyesen írtál. Te s a Horváth Sarolta néni iskolájába jársz, mint *Soós Nusika* is, aki még csak I. elemista, de olyan rendesen, szépen írt, hogy bizony sok harmadik, negyedik elemista nem ír különbül. Írj máskor is Nusikám, az ilyen leveleket mindig szívesen és örömmel olvasom el. — **Bene Ibolyka.** Mit hallok, Ibolykám? Hogy Zálaun operáló kés alá kerülél. Óh! óh! ez a csúf betegség! Remélem, mire ezeket a sorokat olvasod, már túl leszel minden veszedelmen. Segítsen is meg a jó Isten, Ibolykám. — **Horváth Sarolta.** Növendékei kitétek magukért, különösen a kicsi Nusi. Boldog és büszke lehet az a tanító, akihez kis tanítványai így ragaszkodnak s aki ilyen eredményt tud felmutatni iskolájában. A gyermekek szeretnék megismerni a Szerkesztő néni — azt írja — legalább képről. Reméljük, hogy egyszer erre is kerül alkalom.

Daloljatok kis cimborák.

(A Zizi c. meseoperettből.)

Tavaszi dal. (Hilámok éneke)

Hilámok éneke

Hé! hé! mély, ki madár sehol magam álló hűd meg a nelli. nek
hűd meg az erdőnek hűd meg minden kismadárnak, hűd meg minden
ki virágnak, hűd meg az egész világnak, Itt a tavasz már

Tanítónéni névnapjára.

Átölelő égbolt
Meleg karja alatt,
Aranyos napfényben
Rügy és bimbó fakad...

Itt az iskolában
Lelked a te napod,
Szívünk virágait
Sorba nyitogatod.

Tanítsz imádságra,
Testvérszeretetre,
Gazdagítod lelkünk
A jövő életre.

Aldja meg az Isten
Minden egyes lépted!
Neved napján forró szívből
Köszöntünk mi téged.

Holstein Mária.

FEJTÖRŐ

1. Bűvös szöglet.

Beküldte: Szóts Huba Levente III. g. o. tan.

1	2	3	4	5	= magyar folyó
2					= figyelmeztető
3					= románul, tudod
4					= vissza: félénk állat
5					= magánhangzó

2. Póllórejtvény.

Beküldte: Hercz Ella, Satu-Mare.

...ándor, ...like, ...ózsika, ...ili, ...lla, ...psilon,
...ibi, ...dit, ...árton, ...iri, ...lászló, ...nere.

A helyesen kitöltött ketűk kezdőbetűi egy kedves kis filmszínésznő nevét adják.

3. Névjegyrejtvény.

Beküldte: Szóts Huba Levente III. g. o. tan.

Tapobaner Lopaneno

Rázsásé
Franciaország

Ki volt a névjegy tulajdonosa? Mi volt a foglalkozása és hol lakott?

Megfejtési határidő: 1937. április 15. A megfejtők között ajándékokat sorsolunk ki.

Legutóbb előfizettek:

Hilf Margit 100, Simén Domokos 100, dr. Bernád Ágoston 150, Kárpáthy Egon 100, Adler Éva 200, Ambrus Dobai Erzsébet 100, Lusztig Éva 50, Fülöp Éva, Belle Ernő, Máthé Évike, Sztankovits Jenő, Gellért Mária, Létz Jánosné, Anton Éva, Bartha Zoltán, Spillmann Gyula, Ferdinánd Ferenc, Pápay Ferenc, Buna Sándor, dr. Borsai Imréné, Weiss Judit, Horváth Elek, Téglás József, Kun Lajos, Fitori Zoltán.

Turda: Bán Ilonka 50, Király Miklós 100, Pálffy Károly 300, Pethő Sanyika 50, Budai Lóránd 100, Fodor István 100, Bányai Irénke 100, Nagy Ilonka 100, Árkossy Zoltika 100, Gadó Lajcsi és Annus (Someseni) 100, dr. Küttel Lajos (Rimetea) 50, Bergleiter Bubica (I. G. Duca) 100, Demes Ferenc (Mărcusa) 200, Csekme Jucika (Chiend) 100, Mets Lacika (Ardud) 100, Goldglanz Józsika (Crasna) 100, Neuhof Valérka (Craidorolti) 100, Tóth Zoltán (Halmeu) 80, Boda Gizella (Someuta) 50, Szép Jenő 103, Fáy Árpádka (Ciocăia) 100, Kósa Ilonka (Viisoara) 200, Kovács Zsigmond (M. Ciuc) 100, Kvaeska Károly (Aiud) 100, Schuszter Vince (Mercurea-Ciuc) 84, Ref. elemi isk. (I. G. Duca) 200, Fejes István (Huedin) 50, Janesó Lia és Lea (Covasna) 200, Zsarnóczky Éva (Tg. Săucuse) 100, Tunyoghy Miklós (Baraolt) 100, Izsák Sándor (Odorheiu) 100, Csejthey Judit (I. G. Duca) 100, Bagossy Ádika 200, Moldvai Gyurika (Ternut) 100, Tófalvi István (Corund) 100, Hajdu Mária (Topleti) 100, Biró Magda (Câmpia-Turzii) 100, Ref. elemi isk. (Abrud) 117, Koronky Iduska (Rimetea) 150, Vargha Teréz (Odorheiu) 217, Bonda Csaba 153, Kapeza Ferenc 51, Balogh Ibolyka (Odorheiu) 100, gr. Bethlen Katalin 300, Szilágyi Sanyika 50, ifj. Kaba Géza (Aiud) 50, Glück Marianne (Albă-Iulia) 200, Kovács Ödönné (Joanis) 100, Duicu Ioan (Buzias) 200, Gergely Géza (Tg.-Mures) 100, Schweitzer Béla (Medias) 150 lej.

Előfizetési árak: Egész évre 200, fél évre 100 lej. A Családszövetség tagjainak 160 lej és 10 lej portó. Egyes szám ára 6 lej. Magyarországon 12 p., Jugoszláviában 150 dinár, Csehszlovákiában 60 ck. Amerikában 300 lej.

Felelős szerkesztő és laptulajdonos:

FERENCZY LÁSZLÓ MARCELLA.

Főmunkatársak:

TELEKY DEZSŐ és SIMON SANDOR.

Minden cikkért a szerzője felelős.

Kiadja: a Minerva Nyomdai Műintézet R.-T. Cluj.